

Συνοχή-Συρραπτικότητα-Αλληλουχία-Ερότητα

Συνοχή

Είναι ο τρόπος σύνδεσης των προτάσεων, των περιόδων και των παραγράφων μεταξύ τους, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια των νοημάτων και να μην διακόπτεται η ροή της σκέψης του γράφοντος, καθώς και η ευκολία με την οποία μεταδίδονται τα εκπεμπόμενα μηνύματα στον αναγνώστη. Με άλλα λόγια η συνοχή αναφέρεται στη σύνδεση των γλωσσικών στοιχείων για να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο κείμενο.

Πώς εξασφαλίζεται η συνοχή;

Η σύνδεση μεταξύ παραγράφων, περιόδων και προτάσεων επιτυγχάνεται με πολλούς τρόπους. Με:

1. αντωνυμίες,
2. επανάληψη ή παράλειψη λέξεων,
3. στενή νοηματική σχέση ή
4. με διαρθρωτικές λέξεις – φράσεις που δηλώνουν:

Αντίθεση – εναντίωση (όμως, αλλά, ωστόσο, αντίθετα, εντούτοις, παρόλο που, αντίστροφα, από την άλλη πλευρά, σε αντίθετη περίπτωση, στον αντίποδα, παρ' όλα αυτά, συμβαίνει όμως το ίδιο, απεναντίας, ακόμη και αν, μολονότι)

Αιτιολόγηση (γιατί, εξαιτίας, επειδή, γι' αυτό ένας ακόμη λόγος, αυτό είναι αποτέλεσμα)

Αποτέλεσμα (γι' αυτό το λόγο, ως επακόλουθο, κατά συνέπεια, απότοκο όλων αυτών)

Αναλογία (όπως, ως, όμοια, σαν)

Επεξήγηση (δηλαδή, ειδικότερα, με άλλα λόγια, συγκεκριμένα, για να γίνω πιο σαφής, σαφέστερα, αυτό σημαίνει, λόγου χάρη, για παράδειγμα, παραδείγματος χάρη, καλό είναι να διευκρινίσουμε, εννοώ ότι)

Έμφαση (ιδιαίτερα, προπάντων, ειδικά, αναντίρρητα, περισσότερο, πράγματι, κατεξοχήν, ξεχωριστά, βέβαια, μάλιστα, αναμφισβήτητα, ασφαλώς, οπωσδήποτε, είναι αξιοσημείωτο ότι, θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή σας, το σημαντικότερο από όλα, το κυριότερο, αξίζει να σημειωθεί, εκείνο που προέχει, θα έπρεπε να τονιστεί ότι, ιδιαίτερα σημαντικό είναι)

Γενίκευση (γενικά, γενικότερα, τις περισσότερες φορές, ευρύτερα)

Συμπέρασμα (επομένως, συνεπώς, άρα, λοιπόν, κατά συνέπεια, συμπερασματικά, συνάγεται το συμπέρασμα, ανακεφαλαιώνοντας, για αυτό λοιπόν, τελικά, συνοψίζοντας, για να συνοψίσουμε, ως συμπέρασμα)

Οι “αρετές” μιας παραγράφου ή ενός κειμένου.

Προσθήκη (επιπλέον, ακόμη, επίσης, έπειτα, εκτός από αυτό, συμπληρωματικά, έπειτα, εξάλλου, και, παράλληλα, αξίζει ακόμη να σημειώσουμε, δεν πρέπει να λησμονούμε, ας σημειωθεί ακόμη ότι, αν στα παραπάνω προσθέσουμε)

Ταξινόμηση – διαίρεση (αφ' ενός... αφ' ετέρου, από τη μια... από την άλλη)

Προϋπόθεση- όρο (αν, εκτός αν, εφόσον, σε περίπτωση που, με την προϋπόθεση, με το δεδομένο, με τον όρο, φτάνει να)

Τοπική σχέση (εδώ, εκεί, κοντά, μέσα, έξω)

Χρονική σχέση (αρχικά, όταν, έπειτα, τότε, ύστερα, πριν, ενώ, καταρχάς, προηγουμένως, τώρα, συγχρόνως, ταυτόχρονα, στη συνέχεια, μετά, αργότερα, τελικά, τέλος)

Διάζευξη (ή – ή, είτε – είτε, ούτε – ούτε, μήτε – μήτε)

Συνεκτικότητα

Είναι η νοηματική σχέση που έχουν δύο παράγραφοι μεταξύ τους, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η σύνδεση, το νόημα και η κατανόησή του κειμένου. Η συνεκτικότητα πρόκειται για βασική ιδιότητα του κειμένου, η οποία μπορεί να του προσδώσει σημασία. Με άλλα λόγια **συνεκτικότητα είναι η νοηματική σύνδεση της μιας παραγράφου με την άλλη.**

Πώς εξασφαλίζεται η συνεκτικότητα;

Η συνεκτικότητα του κειμένου εξασφαλίζεται **με το να μην αλλάζουμε το γενικό αρχικό θέμα για το οποίο γράφουμε.** Αυτό που κάνουμε σε κάθε παράγραφο εξετάζουμε και από μια πλευρά του γενικού θέματος, **χωρίς να ξεφεύγουμε από αυτό.**

Η συνεκτικότητα ανάμεσα σε δύο παραγράφους εξασφαλίζεται με τις διαρθρωτικές που δηλώνουν:

Αντίθεση – εναντίωση (όμως, αλλά, ωστόσο, αντίθετα, εντούτοις, παρόλο που, αντίστροφα, από την άλλη πλευρά, σε αντίθετη περίπτωση, στον αντίποδα, παρ' όλα αυτά, συμβαίνει όμως το ίδιο, απεναντίας, ακόμη και αν, μολονότι)

Αιτιολόγηση (γιατί, εξαιτίας, επειδή, γι' αυτό ένας ακόμη λόγος, αυτό είναι αποτέλεσμα)

Αποτέλεσμα (γι' αυτό το λόγο, ως επακόλουθο, κατά συνέπεια, απότοκο όλων αυτών)

Αναλογία (όπως, ως, όμοια, σαν)

Επεξήγηση (δηλαδή, ειδικότερα, με άλλα λόγια, συγκεκριμένα, για να γίνω πιο σαφής, σαφέστερα, αυτό σημαίνει, λόγου χάρη, για παράδειγμα, παραδείγματος χάρη, καλό είναι να διευκρινίσουμε, εννοώ ότι)

Έμφαση (ιδιαίτερα, προπάντων, ειδικά, αναντίρρητα, περισσότερο, πράγματι, κατεξοχήν, ξεχωριστά, βέβαια, μάλιστα, αναμφισβήτητα, ασφαλώς, οπωσδήποτε, είναι αξιοσημείωτο ότι, θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή σας, το σημαντικότερο από όλα, το κυριότερο, αξίζει να σημειωθεί, εκείνο που προέχει, θα έπρεπε να τονιστεί ότι, ιδιαίτερα σημαντικό είναι)

Γενίκευση (γενικά, γενικότερα, τις περισσότερες φορές, ευρύτερα)

Συμπέρασμα (επομένως, συνεπώς, άρα, λοιπόν, κατά συνέπεια, συμπερασματικά, συνάγεται το συμπέρασμα, ανακεφαλαιώνοντας, για αυτό λοιπόν, τελικά, συνοψίζοντας, για να συνοψίσουμε, ως συμπέρασμα)

Προσθήκη (επιπλέον, ακόμη, επίσης, έπειτα, εκτός από αυτό, συμπληρωματικά, έπειτα, εξάλλου, και, παράλληλα, αξίζει ακόμη να σημειώσουμε, δεν πρέπει να λησμονούμε, ας σημειωθεί ακόμη ότι, αν στα παραπάνω προσθέσουμε)

Ταξινόμηση – διαίρεση (αφ' ενός... αφ' ετέρου, από τη μια... από την άλλη)

Προϋπόθεση- όρο (αν, εκτός αν, εφόσον, σε περίπτωση που, με την προϋπόθεση, με το δεδομένο, με τον όρο, φτάνει να)

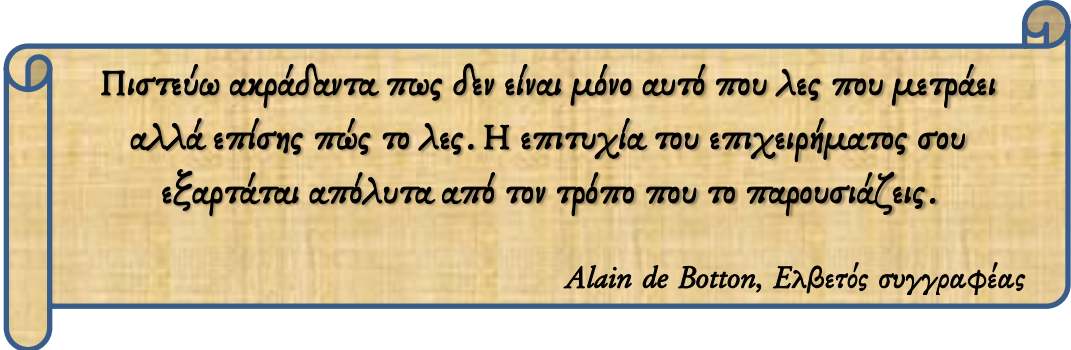
Τοπική σχέση (εδώ, εκεί, κοντά, μέσα, έξω)

Χρονική σχέση (αρχικά, όταν, έπειτα, τότε, ύστερα, πριν, ενώ, καταρχάς, προηγουμένως, τώρα, συγχρόνως, ταυτόχρονα, στη συνέχεια, μετά, αργότερα, τελικά, τέλος)

Διάζευξη (ή – ή, είτε – είτε, ούτε – ούτε, μήτε – μήτε)

Έτσι, όταν για παράδειγμα η δεύτερη παράγραφος ξεκινάει με τη λέξη "ωστόσο", απαντάμε:

"Υπάρχει συνεκτικότητα ανάμεσα στις δύο παραγράφους, αφού η δεύτερη λειτουργεί ως αντίθεση της πρώτης, κάτι που φαίνεται με τη συνδετική λέξη ωστόσο".

Πιστεύω ακράδαντα πως δεν είναι μόνο αυτό που λες που μετράει
αλλά επίσης πώς το λες. Η επιτυχία του επιχειρήματός σου
εξαρτάται απόλυτα από τον τρόπο που το παρουσιάζεις.

Alain de Botton, Ελβετός συγγραφέας

Αλληλουχία

Είναι η ομαλή μετάβαση από τη μια σκέψη στην άλλη και από την μια ιδέα στην άλλη. Με άλλα λόγια αλληλουχία είναι να έχουν όλες οι προτάσεις μιας παραγράφου σχέση μεταξύ τους, να μην είναι δηλαδή η μια άσχετη με την άλλη, και επιπλέον όλες οι προτάσεις της παραγράφου να είναι σε λογική σειρά, δηλαδή σε τάξη, και όχι ανάκατα.

Πώς εξασφαλίζεται η αλληλουχία;

Στην παράγραφο εξασφαλίζεται η αλληλουχία, όταν υπάρχει σαφής διάκριση των τμημάτων της (θεματική περίοδος - λεπτομέρειες - κατακλείδα) και ταυτόχρονα όταν υπάρχει σωστή διάταξη των ιδεών (λογική και ιεραρχική από τα πιο σπουδαία προς τα δευτερεύοντα ή από το ένα επιχείρημα στο άμεσα συσχετιζόμενο με αυτό).

Στο κείμενο εξασφαλίζεται η αλληλουχία, όταν υπάρχει σαφής διάκριση των τμημάτων του (πρόλογος - κυρίως θέμα - επίλογος) και ταυτόχρονα όταν υπάρχει σωστή διάταξη των ιδεών (λογική και ιεραρχική από τα πιο σπουδαία προς τα δευτερεύοντα ή από το ένα επιχείρημα στο άμεσα συσχετιζόμενο με αυτό).

Ενότητα

Είναι η σύνδεση των επιμέρους νοημάτων με την κύρια ιδέα του κειμένου. Με άλλα λόγια η ενότητα είναι η σύνδεση της κεντρικής ιδέας με των δευτερευόντων ιδεών.

Πώς εξασφαλίζεται η ενότητα

Στο κείμενο η ενότητα εξασφαλίζεται αν ο πρόλογος συνδέεται με το κυρίως θέμα και τον επίλογο.

Στην παράγραφο η ενότητα εξασφαλίζεται η θεματική περίοδος συνδέεται με τις λεπτομέρειες και την κατακλείδα.

Σε κάθε εύστοχη πρόταση, ένας κάποιος βαθμός ακριβείας
πρέπει να θυσιάζεται υπέρ της καλής διατύπωσης.

Σάμουελ Τζόνσον, 1709-1784, Άγγλος συγγραφέας